

Gener 1996 - Any XIV - Preu 250 pts. Núm.51

Llum d'Oli

PORRERES

- **L'Aggrupació i els seus presidents (II)**
- **Institut sí, institut no?**
- **Joan Barceló, l'home del temps**
- **L'escorxador: quina vergonya!**

SUMARI

<i>Editorial</i>	3	<i>Informació Local</i>	16
<i>Activitats de l'Agrupació</i>	4	<i>Opinió</i>	20

<i>Notes Històriques</i>	9	<i>Esports</i>	27
<i>L'Agrupació i els seus Presidents</i>	12	<i>Foto antiga contracoberta</i>	28
<i>Entrevista</i>	14		

Bar - Restaurante
Sa Pastera

*Nou surtit
d'entrants
i plats
de pasta*

C/. Pou Florit, 10 • ☎ 64 71 09
PORRERES - MALLORCA

BAR
ca'n guillem

**ASSESSORIA LABORAL
I SEGURETAT SOCIAL**

JAUME VIDAL BAUÇA
GRADUAT SOCIAL, COL. Nº 298

*Assessorament a l'empresari,
treballador i pensionista*

C/ des Vent, 6 - Tel.: 16 80 38
(horabaixes) - PORRERES

VIAJES COLÓN TRAVEL, S.A.
BAL 182

El meu proper viatge

31 Desembre, 31
07003 Palma de Mallorca
PORRERES Tel. 64 70 00

Tels. 76 15 50 - 75 34 40
Telefax 49 29 44

GENER, 1995 - N° 51
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoina, 67-1r
Tel/Fax 64 71 86

Coordina:

Joana Mora i Cerdà

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Bernat Bauçà i Garau
Jaume Cerdà i Tomàs
Vicenç Marí i Sastre
Ferran Ribas i del Blanco
Bartomeu Servera i Sitjar

Assessors

Maria Barceló i Crespi
Rafel Ferrà i Martorell

Col·laboradors/es

Arnau d'Alcassor
Pere Darder
Grup d'Esplai
Joan Darder i Brotat
Joan Gornals i Cerdà
Francesc Sastre i Mora
Bartomeu Tauler i Valens
Francesc Llinàs
Joan Barceló i Bauçà
Joan Sorell i Adrover
Rafel Picornell i Manresa
Catalina Trobat i Nicolau
Pau Mora Sitjar

Fotografia:

Foto Vidal
Vicenç Marí i Sastre

Fotografia portada:

Antic escorxador de Porreres?
-Vicenç Marí i Sastre

Imprimeix:

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, n° 2
MANACOR

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors*

L'escorxador?

Durant aquestes darreres setmanes un dels temes de major actualitat ha estat l'escorxador, nosaltres diríem de trista actualitat. Per què una vegada més, I VAN...? Porreres perd uns dels serveis importants i perd llocs de feina, serveis que en definitiva el que donen ÉS VIDA a un poble que cada dia és menys poble i més barriada de Vilafranca o Montuiri.

Aquesta vegada no es pot donar la culpa a ordres d'institucions superiors, és una decisió exclusiva de l'equip de Govern del Consistori, que no ha volgut que aquest servei continuàs funcionant.

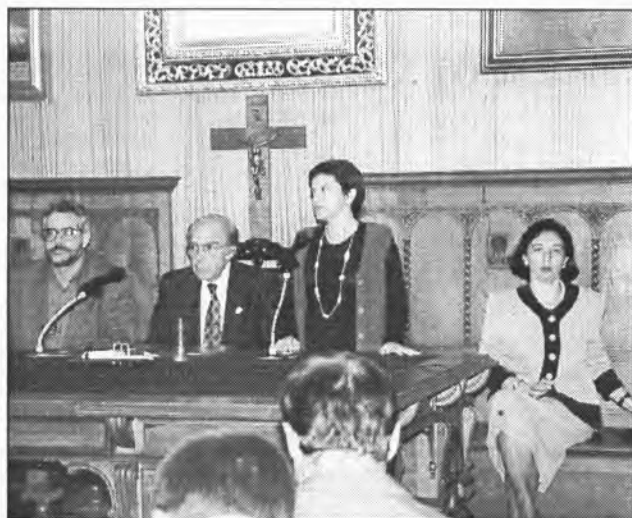
Ja hi tornam a ser! Un altre edifici tancat. Si feim un poc de memòria us en recordareu d'una sèrie que durant els anys han desenvolupat una tasca important: social - econòmica - de seguretat - sanitària - educativa - recreativa...

Ara hem sentit comentaris que l'equip de Govern vol aprofitar l'escorxador per fer-hi un centre cultural. Permeteu-nos tenguem dubtes, les proves que tenim i la falta total de planificació del nostre Ajuntament és norma habitual.

Perquè per edificis no estarem, si era aquesta la necessitat: què en pensa fer l'equip de Govern: de l'antic Hospital adquirit fa només uns tres anys, o del quarter vell (inclosa la sala Polivalent), o del quarter nou, o de la plaça dels porcs, o per què no aprofitar sant Felip?

Creim que fa falta més planificació de cara al futur, i més consens entre totes les formes polítiques per fer projectes a llarg termini i que la improvisació i el "rodillo" deixin d'esser norma habitual al nostre poble, per esser cada dia més dinàmic, viu i ple de vida.

**PRESENTACIÓ DEL NÚMERO 50.
TAULA RODONA SOBRE
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ**

Acte de presentació del nº50

Taula rodona

Els assistents festejaren amb cava tal esdeveniment. A continuació començà la **Taula Rodona** sobre el tema **La Normalització Lingüística als mitjans de Comunicació**, on els seus components, a més, contestaren les qüestions que els hi feren els periodistes locals: Bernat Bauçà, Francesc Llinàs i Joan Barceló.

La conclusió a la que arribaren fou la necessitat d'aprofundir en la normalització de la nostra llengua, sobretot en el terreny dels medis de comunicació de la nostra comunitat autònoma.

**CONFERÈNCIA SOBRE LA SITUACIÓ
ACTUAL A LA R.A.S.D.**

Dia 27 d'octubre va tenir lloc al Saló d'Actes de L'Ajuntament la presentació del nº50 de la nostra revista. Presidiren l'Acte el President de la Comissió de Cultura del CIM, **Sr. Damià Pons i Pons**, el Batle de Porreres, **Sr. Josep Roig** i la presidenta de l'Agrupació Cultural, **Joana Mora i Cerdà**.

Maria Barceló i Crespí presentà la revista, destacant, en un breu i emotiu parlament, la tasca cultural i lingüística que ha suposat a dins Porreres l'edició de dita publicació. A continuació el batle feu entrega a l'Agrupació d'una placa commemorativa en motiu del nº 50 del "Llum d'Oli".

Conferència sobre el Sàhara

Com a cloenda a l'exposició de fotografies que sobre la República Sahariana de **Bartomeu Amengual**, que va romandre oberta al local social de l'Agrupació la setmana

de Sa Fira; el dia 4 de novembre **Caterina Vidal i Miquela Vidal**, exposaren les seves experiències en els camps de refugiats saharians.

SOPAR DE COL.LABORADORS I SIMPATITZANTS DE LLUM D'OLI

Sopar de col.laboradors i simpatitzants LLUM D'OLI

Una trentena de col.laboradors i simpatitzants de la revista es reuniren dia 11 de novembre en un sopar per festejar l'edició d'aquest número tan esperat.

Tots els assistents foren obsequiats amb una reproducció dels antics LLUMS D'OLI que s'empraven anys enrera a les cases.

LLUM D'OLI VISITA LA NOVA TERMINAL EN CONSTRUCCIÓ DE L'AEROPORT DE PALMA

Joana Mora

El passat 11 de novembre les revistes de Premsa Forana tenguérem l'oportunitat de visitar la nova terminal en construcció de l'Aeroport de Palma.

El Sr. Pere Nicolau, arquitecte del projecte, ens explicà detalladament les obres, primer devora les tres ma-

quetes exposades a la Terminal A i llavors "in situ" en un recorregut a peu pel nou edifici. Forem acompanyats pel Sr. José Mendiluce i el director de l'Aeroport el Sr. Pedro Meaurio els quals ens oferiren un magnífic dinar-tertúlia servit en el mateix aeroport.

LA NOVA TERMINAL

L'Aeroport de Mallorca s'ha convertit en un dels més importants d'Europa per l'elevat nombre de passatgers que hi passen anualment, 14.145.691 (1994).

AENA ha vist la necessitat de remodelar i restaurar les instal.lacions existents i adequar-les al nombrós tràfic de turistes. Està previst construir una nova àrea terminal de passatgers, noves àrees pel preembarc i un nou edifici de serveis. El pressupost global inicial per a la remodelació de l'Aeroport supera els 40.000 milions de pessetes. La nova terminal tindrà una superfície d'uns 163.000 metres quadrats, distribuïts en sis plantes, 300 metres de llargària i 150 metres d'ample. Aquest edifici terminal enllaçarà amb les actuals A i B mitjançant unes cintes transportadores, 7.280 metres quadrats de passadís per contactar amb la terminal A i uns 5.000 metres quadrats per enllaçar amb la terminal B.

LA TORRE DE CONTROL I LES ACTUALS TERMINALS

Experimentaran pocs canvis. Les zones verdes i l'aigua seran dos elements que donaran al nou aeroport un aspecte dinàmic i d'agradable entorn pels passatgers i pels treballadors.

L'EDIFICI DE SERVEIS

Les obres i el finançament d'aquest edifici dependran de la iniciativa privada. Segons el projecte, només es responsabilitza de la connexió per unes passarel·les entre aquest edifici i la nova terminal. Dit edifici de serveis de 22.369 metres quadrats de superfície construïda, té la planta de forma trapezoidal i de piràmide irregular. Al seu interior s'hi ubicarà l'àrea d'aparcaments amb 5.874 places. A l'exterior disposarà de 38.548 metres quadrats per

oficines, sales per congressos, fires i exposicions i 27.786 metres quadrats per l'hotel en 424 habitacions.

Les obres començades a l'any 1993 (reforma de l'estacionament de cotxes i la construcció de la nova terminal) tenen previst la seva finalització abans de l'estiu de 1996. Després de les obres la capacitat de passatgers pas-sarà de ser de 6.000 a 12.000 passatgers a l'hora punta.

ITINERARI CULTURAL I PAISATGÍSTIC

Itinerari cultural i paisatgístic

De cada any va en augment el nombre de persones grans i petites que tenen interès en conèixer "in situ" els aspectes històrics i geogràfics del nostre terme. Al recorregut que es va realitzar el dia 28 d'octubre foren unes vuitanta les persones que pogueren gaudir de les explicacions i comentaris de la Dr. Maria Barceló i Crespí que cada any es compromet de bon gust a donar-nos unes pinzellades de cada indret porrerenc.

Moltes gràcies Maria.

DIADA BOLETAIRE

La Diada Boletaire programada pel dia 18 de novembre es va haver de suspendre per motius climatològics. La garriga estava ben seca i els bolets brillaren per la seva absència. Des d'aquí volem demanar disculpes a aquelles persones que tenien la intenció de col·laborar en la diada.

SOPAR DE LLOM AMB GÍRGOLES

Sopar de llom amb gírgoles

Volem donar les gràcies al Col·legi Verge de Montion i a la seva APA per haver-nos deixat les torradores i el pati parroquial on poguerem gaudir d'unes bones gírgoles cedides per en Llorenç Cerdà, així com als Aires de Monti-Sion per l'equip de música que ens deixaren. A tots aquells/es socis/es per assistir i compartir amb nosaltres una nit de tardor molt agradable.

VISITA A L'EXPOSICIÓ SOBRE ELS BOUS DE COSTITX

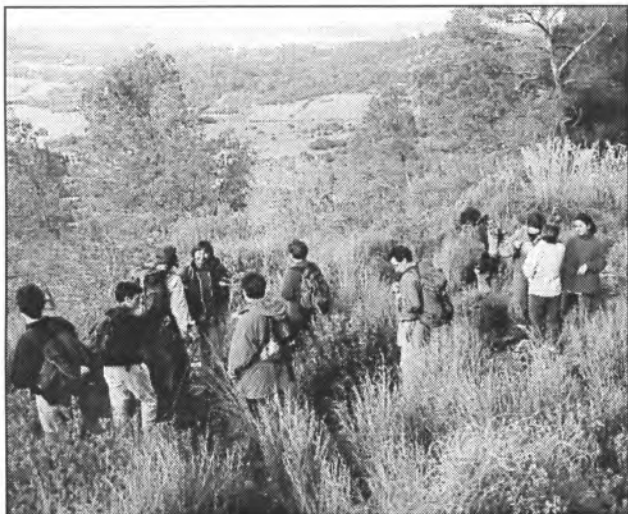

Visita al Museu de Mallorca

El passat diumenge dia 26 de novembre, un grup de 18 persones visitàrem el Museu de Mallorca on podèrem gaudir de l'exposició temporal sobre els bous de Costitx,

a més de les noves sales sobre el modernisme que s'han obertes. Les explicacions foren a càrrec del Sr. Guillem Rosselló Bordoy, director del dit museu.

EXCURSIONS

El 22 d'octubre partírem de **Biniaraix** cap el sempre encisador barranc. Erem 18 excursionistes que a l'alçada de Ca'n Sivella férem dos grups, uns pujàrem per la Font des Vergés i els altres ho férem per les cases de L'Ofre. Ens retrobàrem al cim del Puig des Verger on dinàrem contemplant el Puig Major, Sa Rateta, L'Ofre, Es Cornadors, Sa coma de Son Torrella i Es portell de costa per on baixàrem, sempre amb la vall de Sóller com a fons.

El dia 3 de desembre partírem per anar a **Sa Mola de Son Cabaspre**, però quan fórem allà el temps no ens deixà partir.

El 17 de desembre anàrem a voltar al **Puig de Bàltx** i partírem del Port de Sóller. De tot d'una visitàrem Sa Torre Picada, continuàrem ran de mar cap el Pas de Na Cordellina. Camí cap aquest pas contemplàrem les capritxoses formacions que són el Penyal Bernat i el Penyal Bernat del Joncar, vora l'esmentat pas, continuàrem cap el Pas de s'Heura (que desgraciadament ja no hi és) i de tornada passàrem per Sa Tanca dels bous, Bàltx d'Amunt, Mirador de ses barques i fins a Sóller. D'allà agafàrem el tramvia fins al Port.

VIATGE GASTRONÒMIC-CULTURAL

No es pogué dur a terme degut a la manca de persones interessades en dit viatge. Esperem que en properes edicions es recuperari aquesta sortida tan tradicional que any darrera any organitza l'Agrupació Cultural.

PROPERES ACTIVITATS

La Junta Directiva de l'Agrupació està preparant la programació dels propers mesos:

-Dia 20 de gener: Fogueró de sant Antoni, conjuntament amb l'AMPA del CP Escola Nova. Lloc: davant l'Escola Nova.

-Dia 27 de gener: Assemblea Ordinària de socis/es. Lloc: local social.

-Dia 23 de febrer: Inici del IV Cicle de Llinçons. 1ª lliçó: "L'origen del Parenòstic", a càrrec de Joan Barceló i Bauzà.

-Dia 29 de març: 2ª Lliçó: "Cuina antiga de Quaresma", a càrrec d'Antoni Contreras. A continuació de la lliçó tindrà lloc el ja tradicional Sopar de Quaresma. Lloc: Escola Nova.

Aquest any l'Agrupació celebrarà el seu XXV Aniversari i per tal motiu tendran lloc una sèrie d'actes que s'aniran anunciant oportunament. Si tot va bé, per celebrar el Centenari de l'aparició de les Rondalles Mallorquines de Mn. Alcover, es representarà l'obra "En Joan petit" pel grup de Teatre de Bunyola. L'acte serà organitzat conjuntament amb el Grup d'Esplai, que enguany commemorà el seu XV aniversari.

PUB RESQUILLS

ES TRUI DE PORRERES

C/ Pou Florit, 14

PORRERES

Foto VIDAL

Porreres

FOTOGRAFIES D'ESTUDI

REPORTATGES DE NOCES, BATEJOS, COMUNIONS

AMPLIACIONS I REPRODUCCIONS

GEP Agrupació Cultural de Porreres O.C.B. Algaida

Excursions programades per a la temporada 95/96

Dia	Lloc	Terme	dificultat
08/15/95	Na Blanca	Pollença (formentor)	*
05/11/95	Puig Ciuró "Femenies"	Escorca	***
03/12/95	Sa Mola de Son Cabaspre	Esporles	**
17/12/95	Volta al Puig de Bàlitz	Sóller (GEP)	***
29/12/95	Sopar a Monti-sion	Porreres (GEP)	*****
14/01/96	Es Clots Carbons	Escorca	**
21/01/96	Pas d'es Racó	Deià (GEP)	***
27,28/01/96	Acampada Sa Casa des Moro	Escorca (GEP)	**
05/02/96	Puig Major	Fornalutx (GEP)	**
18/02/96	Serra d'Alfàbia	Bunyola (GEP)	**
05/03/96	Pujol d'en Banyà	Sóller	**
17/03/96	S'Alcadena	Alaró (GEP)	**
02/04/96	Sa Talaia Freda	Artà	**
21/04/96	Cavall Bernat	Pollença (GEP)	*****
07/05/96	Ses Monjoies	Escorca (sa Calobra)	****
19/05/96	Torre de Lluc	Escorca (GEP)	*****
01/09/96	Torrent de Pareis	Escorca (GEP)	*****
08/09/96	Camí Vell del faro	Pollença (Formentor)	**
01/10/96	Puig d'Amós	Alaró	**
05/11/96	L'Ofre-Portell de sa Costa	Sóller	**
03/12/96	Algaida-Porreres	ambdós	****?

Nomenclatura

- ?.....Difícil valoració
 *Fàcil.....(Bon camí en suaus desnivells)
 **Fàcil.....(Mal camí o de ferradura en suaus desnivells)
 ***Mitjana(Mal camí amb desnivells)
 ****Forta(Fora camí o de ferradura, recorregut llarg)
 *****Mitjana forta.....(Grans desnivells amb camí)
 *****Molt forta(Grans recorreguts fora camí amb forts desnivells)

Atenció

Tothom que tengui fotos, cartells, carnets, gravacions, etc. d'actes i activitats organitzades per l'Agrupació o relacionades amb ella, agrairíem que ens les fessin arribar. S'organitza una exposició dels 25 anys de vida de l'Agrupació.

Sabateria - Esparteria

Maria Melià

Carrer l'Almoïno, 35 - Tel. 647421

PORRERES (Mallorca)

El que necessitis
per practicar
el teu esport

ESPORT ESPLAI

Sala 7 Porreres

Tel 16 83 13

ALGUNES NOTES SOBRE MOLINS

Maria Barceló i Crespi

En el carrer de Monti-sion, nº 11, sembla que un altra temps hi havia un molí conegut amb el nom de **Molí d'en Franc**, del qual, malauradament, no en queden ni les pedres ni el topònim (1).

Hi ha hagut èpoques en que ha plogut més que ara, n'és mostra l'existència de molins moguts per la força de l'aigua que corria. Vet ací un exemple porrerenc:

Del dia 8 d'octubre de l'any 1507 obra una dada relativa a una

peça de terra propietat de Joan Marimon Ferran, la qual comptava amb: "*vico certorum populorum et ex alia parte cum pecia terre Bartholomei Mesquida et ex alia parte cum molendino aque et vinea Guillermi Cardils et cum pecia terre Thome Vicens*".

La signatura d'aquest document és: A.R.M., E.C.R. 70, foli 229v.

(1) Així obra en un testament de finals del segle passat. He d'agrair la referència documental a Gregori Barceló Llaneres.

FA CENT ANYS DEL DESCOBRIMENT DE 18 CRANIS A LA COVA DE SON LLUÍS

Enric Fajarnés, al Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana l'any 1895, es feia ressò de la troballa, l'any 1894, a la possessió de **Son Lluís**, de la porta d'entrada en forma elíptica d'una cova, tapada amb roques i terra. Netejada aquesta es troba un cadàver quasi sencer, varis ullals i un petit vas. El mes de juny de l'any següent es buidava la cova i es feu inventari de les troballes: 18 cranis, situats per grups de quatre o cinc, cada un enterrat dintre d'un vas. A tots ells els hi faltava la mandíbula inferior i sols es pogueren recollir alguns trossos de maxilar, a pocs de pams de distància, d'un sol crani. L'autor de l'article explicava que per la seva configuració no pareixien iguals i un d'ells oferia caràcters dolicocefàlics molt pronunciats.

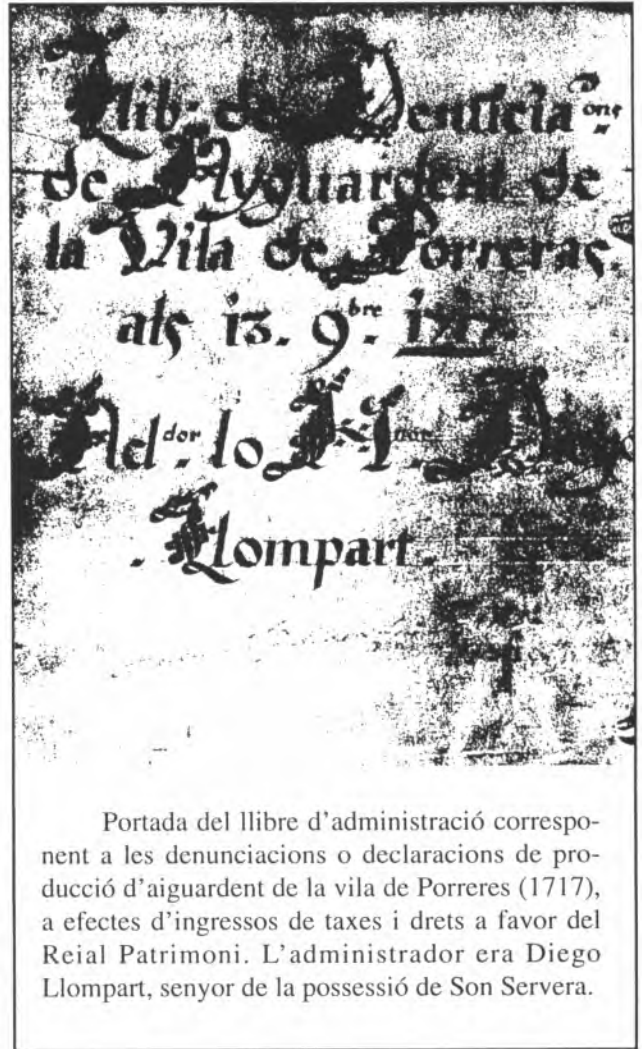
SOBRE LA RESTAURACIÓ DE POUS

Maria Barceló i Crespi

Segons consta a la **Història de Porreres, volum I, pàg. 82**, enguany ha fet sis-cents anys que el bisbe Lluís de Prades recomanava (3 juliol de 1395) que a la vila de Porreres es recollissin almoïnes, per tal que tots els pous que hi havia dins la vila tinguessin el coll convenient, per

evitar el perill de caure en ells, cosa que havia succeït repetides vegades.

No seria bo que es continuàs en la línia de restaurar i acondicionar aquells pous públics (vila o terme) encetada a l'anterior legislatura que encara romanen sense una intervenció que els deixi en bones condicions?, emperó sense demanar almoïnes!.

Portada del llibre d'administració corresponent a les denúncies o declaracions de producció d'aiguadent de la vila de Porreres (1717), a efectes d'ingressos de taxes i drets a favor del Reial Patrimoni. L'administrador era Diego Llompart, senyor de la possessió de Son Servera.

EL PATRIMONI MUNICIPAL A FINALS DEL SEGLE XVIII

Bartomeu Servera Sitjar.

A la capbreuació que es feu dels béns que estaven sota domini reial l'any 1770 (ARM, ECR 1007, ff. 390v.-391) hi ha la relació d'immobles que l'Ajuntament posseïa dins la Vila i que exposarem a continuació donat el seu interès no tan sols històric sinó també toponímic:

- Unes cases dites Casa de l'Ajuntament, juntament amb una carnisseria, Cúria Reial i presó, totes unides i

aferrades; situades a la Plaça Reial, l'actual Plaça d'Espanya. Confrontaven: de dues parts amb cases i corral de Maria Anna Llompard (Can Danús), la dita Plaça Reial i amb cases de Joan Julià àlies Lluc. Aquestes cases serien les que fins els anys trenta compliren la funció d'Ajuntament, és a dir, l'actual bar Can Toni.

- Cases derruïdes amb el seu pati dites la Casa Bel·la, juntament amb l'oratori públic aferrat, que s'anomena de l'Hospital. Estan situades al carreró de Son Tomàs i confrontaven: amb el dit carreró, cases i corral de Bernat Mesquida àlies Genoi, cases i corral de Mateu Sastre i altres cases i corral de Miquel Marimon de l'Hospital. La Casa Bel·la, anomenada així per guardar les armes del municipi (*Bellum-i* = guerra), fou la Sala de la Universitat durant els primers temps de l'Edat Mitjana. A més, hom suposa que la capella de l'Hospitalet estaria al solar de l'església de repoblació de Sant Joan, una de les parrò-

quies de la Part Forana que ja s'esmenta a la Bul·la d'Inocenci IV (1248); fins l'any 1718 s'utilitzaria com Hospital i al mateix temps sala de reunions dels jurats de la Vila.

- Casa de l'Almoïna al carrer d'en Nebot i que confrontaven amb: el dit carrer d'en Nebot, el carrer de les Venedores, les cases d'en Mateu Pastor àlies Romanya i les cases de Rafel Joan, escrivà de la Vila. Aquests carrers d'en Nebot i de les Venedores serien respectivament els actuals Pou Florit i de l'Almoïna.

Finalment cal dir que la Comuna de Porreres, situada a Sa Mesquida, no ens surt a aquest registre documental, ja que estava a una zona del nostre municipi (juntament amb Banyeres, Es Riquers, Son Jorbo i S'Olivar) que estava sota jurisdicció directa de l'Església de Mallorca. Aquests terrenys comunals pertanyeren a l'Ajuntament fins a les desamortitzacions de mitjans del segle passat.

L'autèntica realitat.

Un nou atemptat contra la la nostra llengua, història i cultura

Arnau d'Alcassor

Un dia qualsevol, qui subscriu aquestes humils línies es trobava a la Universitat de les Illes Balears per motius que ara no vénen al cas. El meu estat era més d'avorriment que d'altra cosa (feia cua), però vet aquí que s'acostà un bon home que m'alleugeriria d'aquest avorriment. Em donà uns fulls fotocopiats i em digué: "*perquè aprenguis la nostra vertadera història i no lo que t'ensenyen aquí*". I a mida que s'allunyava em vaig fixar amb l'escut que duïa a la samarreta: "*Català? No, gràcies*" (plagiant aquell meravellós anunci sobre els peixets i la seva precipitada captura)

Res, que vaig començar a llegir. Un dels fulls parlava de la bandera mallorquina, afirmant que és la tribarrada. Uns altres negaven tota repoblació catalana, basant-se en que ells creuen que va ser una vertadera repoblació: la de Colon al nou món. Un altre parlava de "lo que mos diuen... però la realitat és: "on es diferencia la cultura mallorquina i la catalana, amb la finalitat de negar el nostre origen català. I per acabar una

espècie de diccionari castellà - català - mallorquí, fet expressament per apreciar les diferències (?) entre català i mallorquí.

Però del meu estat d'entreteniment momentani vaig passar a una certa irritació: considerava que les meves arrels culturals i lingüístiques havien estat falsejades, negades. Per això, he volgut escriure aquesta, la meva idea, la que crec més semblant a l'autèntica realitat.

Els arguments que utilitzen són, de vegades, fruit de fantasies i d'excessiu entusiasme en la negació de tot el que és català, i generalment, erronis i imparcials. Tant és així que neguen la repoblació catalana que es feu a partir del 1229, basant-se en què els nostres topònims no són catalans. I afegeixen una llarga llista de noms: Pollença, Inca, Costitx, Búger, etc... Però es deixa de banda, d'una manera intencionada, tots els que fan referència a noms catalans: per exemple, Lloret de Vista Alegre s'anomenava anteriorment Manresa; el nom del nostre poble s'origina del senyor que la fundà, Guillem de Porrera (Tarragona), qui rebé de Don Nunyo Sanç al 1231 l'alqueria Al-

quazor i els rafals Maffumet i Totzeta; la possessió de Banyeres es diu així del poble català que li dóna nom, etc... (1).

Un altre argument que utilitzen són els llinatges i el seu origen no català, i tornen a donar una nombrosa llista: Amer, Arrom, Arbós, Bauzà... Però la documentació ens dóna molts altres que són originaris de repobladors catalans: Verger, Ferrer, Martorell, Feliu, Oliver, Llitera, Mora, Orell, Nebot,... (2). Sobre els topònims i llinatges G. Alomar parlant dels repobladors de Muro: "*els cognoms (...) són noms catalans o dels territoris que es troben freqüentment en el Migdia de França, ja que de fet, els repobladors de Catalunya després de la dominació islàmica, en temps llunyans, havien anat baixant d'aquells territoris cap al sud de Catalunya*" (3). A més, hem de tenir en compte que molts de topònims que diuen que no són catalans, sinó occitans o francesos, són catalans, encara que actualment formin part administrativament de França (4).

La repoblació sí que va ser catalana, i aquesta és la realitat. Segons

R. Soto durant el S. XIII es produeix l'arribada de contingents importants de catalans, i en menor mida de provençals i aragonesos, la qual cosa (per si tenim dubtes) converteix els pobladors musulmans en residuals (5). I B. Font Obrador afegeix que durant el S. XIV anaren arribant catalans per contribuir decisivament a la formació dels nostres pobles (6). I Alvaro Santamaria (abans de passar de la "conquesta catalana" a la "conquesta cristiana") escriu que "los baleáricos en general, y muy en particular los mallorquines, consideraban con satisfacción el hecho de que (...) se les llamase "catalans de Mallorca" (7). La historiografia coincideix a afirmar la procedència majoritàriament catalana de l'expedició que a Salou deixà les amarres, seguint la bandera de les quatre barres (8).

També argumenten que la repoblació catalana no existí perquè no hem heradat els seus costums: no duim barretina vermella ("la típica barratina catalana de color rojo"), no ballam sardanes sinó "boleros y jotás", mai no hem fet castells ni tenim colles castelleres, no tenim res en comú amb la gastronomia catalana i les masies a Mallorca són possessions. Que et pareix! Ara resulta que els mallorquins de tota la vida, que mai no han estat catalans, ballen unes danses ancestrals anomenades "jotas y boleros". Aquells balls "típicament mallorquins" foren introduïts en dates tan recents com el S. XVIII i posteriors (9).

Sobre l'absència de balls i costums típicament catalans, Antoni Galmés Riera ens detalla certes causes perquè això es produís: quan la conquesta, foren pocs els catalans que s'establiren com a camperols i els que quedaren a Mallorca foren com a senyors i propietaris de les terres anteriorment dels sarraïns. També l'antipatia dels camperols envers els senyors fa que els primers no assimilin les seves pautes culturals ni els seus divertiments (una vella cançó diu: "No m'alabeu els sen-

yors/ que jo no els alabaria/ perquè el gust meu seria/ de cada un fer-ne dos") I la manca de contactes entre Mallorca i Catalunya en el S. XV i l'abundor de contactes amb València, Alacant i Migjorn de la Península Ibèrica propicià que les "jotas y boleros" aragoneses, valencianes, etc... tenguessin forta incidència en els balls pagesos (10).

Amb això no voldria que se'm malinterpretàs: accept els balls citats com a mallorquins, però el que vull fer notar és que no són tan mallorquins com els de *Sa Acadèmi de Sa Llengo Baleá* volen suposar.

I per acabar afegeixen que la "llengo baleá" és "sa llengo milenàri hereuada de sa mescla de Foenés, Fenicis y Hebrèus" i "mos hân estad enganànd y preguénd es pel desde fâ més de quinz'añys".

Pel que fa a la llengua, F. Sevillano diu que la documentació de l'època medieval engloba sota la denominació de catalans aquells que parlen una mateixa llengua, com els valencians i els mallorquins. A més, diu que els moros, en pau amb Mallorca i en guerra amb els catalans, a vegades, per confusions causades per l'ús de la mateixa llengua, aprenaven vaixells mallorquins (11). També Pau Cateura cita que uns dels vincles més forts entre Catalunya i Mallorca era la comunitat d'origen i la llengua. Afegeix que els mallorquins se sentien catalans de nació (12). Per tant, l'argument exposat pels "acadèmics de sa llengo" sembla una falàcia per borrar l'origen català de la nostra llengua, implantada amb el poblament català.

En conclusió, crec que els esforços gonellistes per anular qualsevol origen català de la cultura i la llengua queden d'aquesta manera un poc desfets, o almenys donen una visió més acostada a la que els treballs històrics ens presenten. Sols una petita recerca per dues o tres revistes i llibres així m'ho han demostrat. A és, i a modus d'opinió personal, crec que darrera aquestes fotocòpies que en donaren, darrera certes cartes en-

viades als diaris i determinades exposicions imparcials dels fets històrics s'hi amaga el sector espanyolista - tradicionalista - totalitarista que intenta anul·lar que és l'autèntica realitat. I crec que és una realitat totalment legítima de ser ensenyada a les escoles i a les universitats. Sobretot a les escoles, i com més joves siguin els alumnes, millor.

NOTES:

- (1) Rosselló - Munar: Història de Porreres. Vol. I pàg. 38
- (2) Ibidem. Pàg. 40
- (3) Alomar G. i Rosselló R. (1989): Història de Muro 1229-1343. Vol II. Citat per Mas, Antoni: Com és que interessa que segons quins pobles descompareguin de la història (o que almanco no hi compareguin gaire). Revista "Lluch" n° 774. Ciutat 1993. Pàg. 7.
- (4) Mas, A: Com és que... Pàg. 7.
- (5) Soto, R.: Sobre mudèixars a Mallorca fins a la fi del S. XIII. Estudis de prehistòria, d'història de Matyurga i història de Mallorca dedicats a Guillem Rosselló Bordoyn. Citat per Mas, A.: Com és que... Pàgs. 6-7.
- (6) Font Obrador, B. Història de Lluçmajor. Volum II. Palma. Citat per Mas, A: Com és que... Pàg. 8.
- (7) Santamaria, Alvaro: Alba del Reino de Mallorca. Hª de Mallorca coordinada per Mascaró Passarius. Vol. III. Ciutat de Mallorca, 1970. Citat per Mas, A: Com és que... pàg. 8.
- (8) Fragment de "Jo sóc català", poema de Pere Capellà cantat per Biel Majoral.
- (9) Al 1706 trobam denominacions de "jotas, boleros y fandangos" pel centre i ponent de Mallorca. Ho cita Riera Galmés, Antoni: Cultura Popular Mallorquina. Aplec de pautes. Edicions de "Sa Nostra. Caixa de Balears". Ciutat de Mallorca 1982. Pàg. 49-50.
- (10) Riera Galmés, A.: Cultura Popular... Pàgs. 50-51.
- (11) Sevillano, F. (1970): Mallorca y Castilla. 1267-1343. Citat per Mas, A: Com és que... Pàg. 8.
- (12) Cateura, P.: Política y Finanzas del Reino de Mallorca bajo Pedro IV de Aragón. Citat per Mas, A.: Com és que... Pàg. 9

ELS PRESIDENTS DE L'AGRUPACIÓ (II)

Rafael Ferrà Martorell
Joana Mora i Cerdà

Seguint amb les entrevistes als presidents de l'Agrupació Cultural de Porreres ha arribat el torn a JOAN GORNALS CERDÈ, que fou elegit president de dita entitat dia 25 d'octubre de 1973, càrrec que ocupà fins a l'any 1976. Aquestes són les qüestions a les quals ens ha contestat molt amablement :

1.-En quines circumstàncies ocupareu la presidència de l'Agrupació Cultural i quina il·lusió vos dugué a acceptar aquest càrrec?.

2.-Vos tocà presidir l'entitat durant els darrers anys d'una llarga etapa política i per tant en una època en que s'apropaven canvis importants dins la nostra societat. Com recordau aquells anys a Porres?. I com afectava el desenvolupament de la vida de l'Agrupació aquella situació política?.

3.-Quines eren les activitats que promovieu?. I d'aquestes, tenien una major acceptació i quines, al contrari, presentaven més dificultats a l'hora de dur-les a terme?.

4.-Altres opinions que, en relació a l'Agrupació o al Llum D'oli, volgueu que siguin publicades.

Atenint l'amable invitació que m'ha fet la presidenta de l'Agrupació Cultural i coordinadora del LLUM D'OLI, respondré a les qüestions que m'han presentat entorn a l'etapa - ja tan llunyana-, en que em va tocar presidir l'Agrupació.

El període de la meva gestió (1973-1976) coincidí

amb els darrers anys del règim franquista, caracteritzat per la manca de llibertat enmig d'un ambient d'atonía i indiferència general de la societat civil, no absent d'algunes minoritàries positures de contestació i resistència a la dictadura, dessafiant la repressió governativa. A n'aquelles saons, les llibertats bàsiques (reunió, associació, expressió, informació...) eren prohibides. La democràcia era absent de nacionalisme, tret del nacionalisme uniformista i centralitzador, no podiem fer ús de la nostra llengua en escrits públics. Encara, com deia el poeta, era llarg d'esperar un alçament de llum en la tenebra.

A la mort del Dictador (20-Nov-1975), es produí un clima de gran eferescència en el qual es vivia

amb il·lusió i esperança el canvi que ja es manifestava no sols en el pla polític sinó en les demás facetes de la vida: la cultura, l'art, l'oci, les relacions socials i la llibertat de costums, que tan tenien a veure amb una societat que donava l'espallla a tot pensament modern i creador. La transició no vendria fins el nomenament de Suárez (Juliol 1976), que volaria l'antic règim de de el mateix règim.

SITUACIÓ POLÍTICA-AGRUPACIÓ

Naturalment, tota aquella problemàtica va incidir i condicionar la vida de l'Agrupació, que, precisament, va néixer amb vocació d'obrir noves vies per tal de promocionar i fomentar la llengua i cultura pròpies, dins d'un marc de participació democràtica, encara que en l'acta funcional no es podien fer públics aquests objectius, per estar en contradicció amb la Llei d'Associacions.

ACTIVITATS

Amb dites idees de participació se reorganitzaren les diverses seccions d'activitats, coordinades cada una d'elles per dos socis. I per tal de mantenir una constant comunicació, ens imposàrem la tasca de redactar i lliurar mensualment als socis un full o carta-circular on feiem evident les activitats que se pensaven fer i les ja fetes.

Aquestes comunicacions (modest precedent del LLUM D'OLI) foren generalment ben rebudes; altres opinaven que era una llàstima que no es redactassin en castellà. Avui crec que no hi ha ningú que no tenguí assumit el fet de la llengua. Fa vint anys hi havia socis que no

Bartomeu Ferrando i Ballester
Guillem Soler i Vanrell
ECONOMISTES

Assessoria Fiscal
Comptabilitats
Assegurances

C/ Nuño Sanç núm. 11 1er A
Tel.-Fax 16 81 56 PORRERES

ho veïn gaire clar, i menys si els deies que la nostra llengua és el català.

NORMALITZACIÓ DE LA LLENGUA

Dins la tasca de normalització de la llengua, record les següents iniciatives:

-Una reunió que va tenir la Junta Directiva amb els responsables de l'ensenyament escolar per aconseguir que es dedicàs algun temps a l'ensenyança de la nostra llengua, dins l'horari escolar.

-L'Agrupació adraçà un escrit a l'Ajuntament donant-li trasllat dels acords adoptats per la Junta Directiva relatius als següents punts:

1.-Ajudar i promoure la llengua i la cultura mallorquina per tal de fer efectius els postulats marcats per la Llei General d'Educació.

2.-Instruir el corresponent expedient per declarar oficialment la grafia correcta del nom de la nostra vila.

3.-Retolar en català els noms de les places i carrers, restablint els antics noms populars.

4.-Disposar que a les festes i solemnitats s'hissàs la bandera mallorquina.

5.-Que el programa de festes es redactàs íntegrament en la nostra llengua.

-Cursets de català donats per la professora Maria Barceló i Crespí.

ALTRES TIPUS D'ACTIVITATS

-Inspiració, redacció d'Estatuts i posada en funcionament del Patronat i Escola de Música.

-II Concert de la Capella Mallorquina.

-Enquesta per canviar la data de la festa de Sant Roc.

-Conferència sobre Costa i Llobera.

-Conferència de Gabriel Janer Manila sobre "Cultura i Consum".

-Curset de Joan Bestard, explicant les grans ideologies i sistemes socio-econòmics que moven el món.

-Concursos de fotografia per a aficionats.

-Xarrades sobre cinema, acompanyades de projec-

cions.

-Xerrada sobre Economia Agrària de Mallorca a càrrec del professor Eduard Berenguer.

-Altra xerrada sobre "Esports i Societat", amb participació de Marc Verger i Antoni Tarabini.

-Nombroses excursions, seguint els itineraris de les "Rutes Amagades de Mallorca" i tre fora de l'Illa.

-Taules rodones, festes de carnaval i diversos sopars de germanor.

Tot plegat, la resposta dels socis era més bé discreta: una vintena d'entre un centenar pel que fa a l'assistència a les juntes generals. Les activitats de major acceptació foren les d'esplai i recreatives (excursions, festes, àpats...) les més serioses: cursets i conferències tenien un resultat més migrat.

OPINIONS EN RELACIÓ A L'AGRUPACIÓ O AL LLUM D'OLI

Han passat vint anys i les coses han canviat molt: s'han restablert les llibertats democràtiques, hi ha hagut una dràstica transformació social i hem transitat des d'una mentalitat in mòbil i reaccionària - fruit d'un règim autoritari- fins a una societat més oberta, més lliure i més moderna.

Des de la distància, recordar aquell temps de l'Agrupació- tant quan en vaig ser responsable com el de l'anterior junta amb el notari VERGER- em produeix un sentiment de nostàlgica recança. Amb una òptica més propera, pens que la situació ha millorat molt, que els entrebancs i reticències que les juntes d'antany varen tenir s'han superat sortosament. L'Agrupació es troba ara en bones condicions per fer una gran feina dins el marc de les idees que inspiraven la seva fundació. Tenc fe que així serà amb la gestió de la novella junta directiva, quina presidenta la veig molt animada per donar una nova empenta de cara a una major activitat social. I, com a motiu de joia, vull esmentar el fet d'haver aconseguit ultrapassar la cinquantesima edició del LLUM D'OLI. Tot un èxit. L'enhonorabona a la redacció; coratge i endavant!.

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI PORTES I CUINES
FETES A MIDA

C/. MAJOR, n.º 61
07260 PORRERES
(Mallorca) Telf. 64 71 54

BAR PUB

ES FAROLET

L'Almoina, 58 - PORRERES

Joan Barceló: l'home del temps

Joana Mora i Ferran Ribas

Es feia ineludible una conversa amb en Joan Barceló, per la llarga trajectòria informativa a les seves espatlles i per un notable impacte de popularitat a tot Mallorca a rel de les seves aparicions televisives. En qualque ocasió en Joan ha explicat que ha fet prop de dues mil entrevistes i que en canvi ningú mai no l'ha entrevistat. Encara que la segona part de l'afirmació és una petita exageració, com ell mateix reconeix, somrient, hem decidit posar-hi remei al mal.

-Quan va començar la teva activitat periodística?

-Era un al.lot petit i ja feia "diaris", un del meus entreteniments era juntar un parell de fulls i dissenyar revistes i diaris. Tenia setze anys quan es va publicar la meua primera crònica en el Balears, la vaig dur, perquè la'm publicassin, a l'amo de Can Ros. Avui en dia no crec que els joves facin aquestes coses. No és normal. En el meu cas només es pot dir que es tractava d'una fal.lera.

-Comences a arregar un impressionant conjunt d'experiències a premsa escrita, ràdio i televisió. Dins aquest conjunt, quin espai reserves al Llum D'Oli?

-No sembla m'han publicat tot el que he escrit, al principi hi havia cròniques meves que devien esser tan magres que m'imagin devien tirar-se directament a la paperera. Amb el Llum D'Oli vaig descobrir que si t'ú mateix fas la publicació, hi poses el que tu vols, a vegades informació que pel seu contingut no té cabuda als diaris.

-Parla'ns de les teves tasques periodístiques més recents.

-Estic molt orgullós d'un programa a Ràdio Nacional que ara ha canviat de nom i es dirà "Món rural", és un producte bastant digne que m'ha permès conèixer millor el sectors agrícola i ramader. Es podria dir que m'he mig-especialitzat en temes agraris. També vos puc parlar del Parenòstic, un parenòstic radiofònic, el primer o un dels primers que s'ha fet a les illes. Un producte rar...

-Per què la televisió?

-Es adaptar-te una mica al llenguatge que requereix la comunicació a cada moment. La televisió és una conseqüència d'això, però mai la m'havia plantejat com a objectiu. Es tracta d'anar fent, d'anar fent una cosa que t'agrada.

-Com va sortir l'oportunitat de fer televisió?

-El primer va esser el parenòstic, una de les informacions que des de fa cinc o sis anys feia als informatius de cap de setmana a Ràdio Nacional, on parlava del temps, contava refranys... al nou informatiu de televisió espanyola pretenien connectar més amb la realitat, tractar els problemes reals de la gent, passant a un segon terme la informació política i institucional. Al matí ja hi ha informació meteorològica així que pel de la tarda van voler fer una cosa diferent, una espècie de "parenòstic-temps". Jo ja havia col.laborat amb televisió espanyola i s'havia fet un petit parenòstic amb imatges, però ara volien una cosa que no costàs tanta feina, i pogués sortir cada dia. Entre la seva idea i el que jo ja estava fent, m'imagin que qualcú va pensar: per fer un producte semblant al de Barceló, per què no li deim a ell? la proposta em va venir de nou, però no sé dir que no, vaig dir que sí i ja veurem.

-Com va esser la primera experiència?

-Uf! terrible! van esser tres dies de càsting. El problema és aquesta història de què darrera no hi ha res, ho veus tot mitjançant un monitor, però bé, les primeres vegades havíem de repetir bastant i poc a poc va anar quedant una cosa bastant fluïda. El meu primer programa crec que va esser dia 25 de setembre.

-No és el mateix aparèixer davant una càmera que només parlar pel micro a la ràdio...

-No, no és el mateix, el realitzador et diu que has de mirar desvergonyidament la càmera, i al principi per tot mires menys a la càmera.

-No et sents un poc actor?

**BAR
CA SA VIUDA**

**Especialitats:
"Callos", frit i llengua**

C/ d'en Veiet, 1
PORRERES

Tel. 64 70 57

-La televisió és espectacle, i jo ja n'havia fet de comèdia! (rialles) a la Agrupació Cultural, amb un paper de secundari. El que passa és que la televisió et fa por sempre. En el principi vas molt nerviós i poc a poc va perdent aquests nervis, però el respecte no s'arriba a perdre mai.

-Com és un dia normal de feina als estudis?

-Hi vaig l'horabaixa, damunt les cinc, però si és un dia d'aigua hi vaig més prest, he de cridar als meus col·laboradors, perquè no sols faig servir els pronòstics de l'Institut Nacional de Meteorologia, moltes de dades les aconseguixo a partir d'haver-me fet una xarxa de col·laboradors locals, gent que té pluviòmetres o petites estacionetes i que pot ésser tan peculiar com la mare superiora d'un convent, un oficial de l'exèrcit o el farer de la Mola. Aquests afectats d'arreu de les illes em donen la millor informació, perquè la del centre sempre fa referència als mateixos llocs, molt pocs. Idò bé, en arribar als estudis miro els mapes i les previsions i vaig a realització, després em poso a escriure la peça, a vegades duc el refrany pensat i altres no. Tota la informació que usaré m'ocupa aproximadament un full escrit. Ja hi vaig vestit de ca nostra però és imprescindible passar per maquillatge abans de gravar, la maquilladora et pinta com un sioux, es torba devers 10 minuts.

-Com col·labores en l'elaboració de l'espai?

-La redacció és tota meua, faig una re-elaboració a partir de les previsions de l'Institut, de contingut molt tècnic, a fi de que siguin intel·ligibles per la gent. Vull aclarir que jo no tenc una formació de meteoròleg o de caire molt científic, però el que ofereixo sempre ho he volgut enfocar com un producte periodístic. Som afeccionat això sí, com ho som de tots els temes de fora vila. Una persona d'un poble mira més el cel que no un ciutadà.

-I els refranys?

-Són el toc personal. Una manera de no perdre la referència del parentèsic.

-Parles molt aviat.

-No hi ha altre remei. L'espai no-

més és d'un minut vint a dos minuts, i t'has d'adaptar a les disponibilitats de temps en funció de les altres informacions.

-Com et veus a la pantalla?

-Malament. Intent escoltar l'opinió de la gent i sobretot la dels companys, que sol ésser més crítica. Miro la feina que fan altres homes del temps i personalment faig un autoestudi constant. Qüestions de moviments de mans, gestualitat...

Seguim parlant una bona estona, no hi ha dubte que el nostre entrevistat és un bon conversador. Amb afabilitat, en cap moment es deixa de mostrar tal com és: un gran comunicador, ja ho diu ell, és una fal·lera, ho du a la sang. Ens despedim deixant en l'aire una pregunta oberta, que mal-

grat haver-se repetit mil pocs continua acollint amb un somriure.

-Joan, quin temps farà demà?

A Joan Barceló avui el coneix quasi tot Mallorca per la recent i estrenada aparició a la televisió, el mitjà de comunicació de masses per excel·lència.

Però el que no saben tots els seus seguidors o admiradors és que en Joan és un home polifacètic. El vaig conèixer quan era president de l'Agrupació Cultural on a més feia de mestre d'escacs. Aleshores també exercia de periodista local i corresponal de quasi tots els diaris de l'illa (de manera successiva), compaginat amb la seva feina de "banquer". També fou col·laborador de les revistes ja desaparegudes "Semana deportiva", "Fiesta deportiva" i "Cort", on feia entrevistes i reportatges.

Les ones radiofòniques començaren a interferir la línia periodística seguida pel nostre company. Ben aviat agafà el micròfon i fou a Ràdio Popular de Mallorca on s'estrenà com a corresponal. Seria a l'any 79 quan neix el Llum d'Oli del qual en Joan va ésser fundador i director al llarg de molts d'anys. Més tard apareix Porreres Ràdio on hi passa moltes d'hores. Compaginant feina, premsa i ràdio, encara li resta temps per organitzar viatges fora de l'illa, dedicar-se a la política, fer petites incursions sobre Toponímia i Onomàstica, ésser membre de cinc o sis entitats (Patronat de Música, Premsa Forana, Confraria d'Amics del vi...), i no us ho perdeu! participa a un curs de tastadors d'oli a Sóller. Però on es sent més realitzat segons conta és a RNE on fa una feina més professional: informatius de cap de setmana i un programa sobre agricultura.

Les curoles es segueixen donant, un bon dia, a un dels seus viatges, acompanyat per un altre "brusquer", descobreix que no estaria malament la idea de fer un parentèsic porrerenc, i així ho fa. Aquest farà tres anys que Porreres compta amb un parentèsic.

Els que coneixen a Joan Barceló saben que aquest llistat d'activitats no és exhaustiu. Manquen altres coses que ja ha fetes, però sobretot falten tantes coses que farà en el futur.

**INSTITUT SÍ, INSTITUT NO.
JA ESTÀ BÉ!**

Una vegada més Porreres fou notícia fins i tot a la TV de Balears. En aquesta ocasió no va ser per cap causa positiva: l'AMPA del C.P. Escola Nova es va manifestar davant la Delegació del MEC per demanar, una vegada més, la contesta a la pregunta INSTITUT SÍ O INSTITUT NO?.

El Director Provincial del MEC, Sr. Bartomeu Llinàs i el Sr. Bartomeu Barceló reberen dia 20 de desembre en audiència a la Comissió Pro-Institut, formada per quatre membres de l'AMPA i el Sr. Josep Roig Batle de Porreres. A la reunió cada part interessada posà damunt la taula les seves propostes i idees. La conclusió a la que s'arribà fou que d'aquí a un any l'Ajuntament ha d'haver presentat un estudi sobre el lloc d'ubicació, projecte... del futur institut.

Per tant, qui té la pella pel mànec és l'Ajuntament. Segons l'opinió de l'AMPA "ja està bé de fer comèdia, el que ha de fer l'Ajuntament és dir si vol o no Institut a Porreres".

En cas de que l'Ajuntament no mogui aviat les orelles, l'AMPA està disposada a fer una sèrie de mobilitzacions a nivell de poble.

L'indret on s'ubicaria el futur Institut seria la zona del Quarter de la Guàrdia Civil - Escola Nova. L'alumnat que aquest curs 96-97 cursa sisè curs d'EGB el proper curs escolar ha de començar primer d'ESO. És ben hora saber on aniran. Per què al nostre Batle li fa tanta per endutar-se quan es tracta d'un bé pel poble?

**PRIMERES JORNADES D'ESTUDIS
LOCALS DE LA MANCOMUNITAT
DEL PLA DE MALLORCA**

S'han convocat les primeres jornades d'estudis locals de la Mancomunitat del Pla, que es celebraran els dies 29, 30 i 31 de març de 1996 a l'Ajuntament de Sineu. Els dos temes generals d'estudi d'enguany seran: Sineu, el medi i la gent; els impactes del turisme al Pla de Mallorca. Tothom qui estigui interessat a enviar una comunicació o fer la inscripció d'assistència té temps fins el proper dia 23 de febrer.

**PRESENTACIÓ DE LES ACTES DEL
NOSTRE PATRIMONI CULTURAL:
EL PATRIMONI TUDAT (1836-1994)**

Divendres 12 de gener, a les 20'30 hores, al saló d'actes de l'Ajuntament de Porreres va tenir lloc la presentació del volum de les actes del III Congrés organitzat per la Societat Arqueològica Lul·liana sobre el patrimoni

cultural tudat a les nostres illes a partir de la Desamortització de Mendizábal. Aquest congrés es realitzà els dies 19, 20 i 21 d'octubre de l'any 1994. Cal ressaltar la comunicació que sobre les malifetes que ha suportat el patrimoni cultural del nostre municipi realitzaren Joan Barceló Bauçà, Maria Barceló i Crespi, Rafel Ferrà Martorell i Bartomeu Servera Sitjar, i que es troba publicat a les dites actes.

EXPOSICIÓ DE PINTURA

Des de dia 8 de desembre fins dia 10 de gener s'ha mantingut oberta al públic a la Sala Polivalent una exposició de pintures de l'artista alemanya Gabriele Massmann. L'autora dins una figuració neta on es conjuguen colors vius i línies simples, opta exclusivament per la temàtica del retrat, essent molt realistes els fonamentats en la tècnica del pastel, ben al contrari que la majoria de les peces, quadres on massmann cerca una personal idealització a partir d'acrílics i la superposició de materials aliens a la pintura. Al marge de l'indubtable interès de la mostra, cal ressenyar el fet que la pintora és una veïnada nostra: té residència a la vila.

INFORMACIÓ MUNICIPAL

Pareix que al nostre ajuntament a la fi s'han donat compte de la importància que té el fer arribar la informació a la gent adient pels mitjans de comunicació que per-

toca. L'edició d'un primer número d'un butlletí informatiu n'és una prova. Són quatre pàgines amb una bona presentació i que pel fet de distribuir-se casa per casa assegura la recepció d'una informació municipal a bona part dels porrerencs. Els doblers estaran ben gastats sempre que s'asseguri l'objectivitat informativa i una continuïtat i freqüència en la seva aparició.

Un altre producte que mereix ressò és un interessant fulletó que presenta Porreres com a poble artesà i comerciant. Compta amb un plànol on s'ubiquen els principals comerços i serveis i es completa amb el llistat corresponent d'adreces i telèfons. Suposam que amb el temps es treurà una bona rendibilitat econòmica del fulletó.

SABEU QUE...

... en Josep Roig s'espanta quan els altres batles de la Mancomunitat del Pla, llegeixen el Llum d'Oli.

... hi ha regidors del Partit Popular que quan xerren als plenaris els de l'oposició fan una cara d'oi i de despreci, digne de les millors democràcies.

... els cartells els dies de festa en lloc de dir-se d'aparcament és diven "aparcamiento", això es diu desnormalització lingüística.

... hi ha un diari espanyol tan inútil, xenòfob i racista que no val la pena ni dir el seu nom.

... durant les festes de Nadal, la plaça ha estat molt bruta. Deu ser perquè lluesqui més el cotxe del Sr. Batle.

... encara no sabem si en aquesta legislatura l'Ajuntament de Porreres té regidor de cultura.

... mitjançant la premsa hem sabut que l'Ajuntament de Porreres, va esser l'únic de la Mancomunitat del Pla que va votar en contra de realitzar unes jornades d'estudis locals sobre temes dels diferents pobles de la Mancomunitat, deu esser que no tenen massa clar això de la cultura.

... el proper 4 de febrer, en Lluís Llach ve a Palma a presentar el disc PORRERA.

... ja comencen els tràmits per realitzar les expropiacions per arreglar la carretera cap a Montuïri, i ja fa més de tres anys que deuen els de la carretera de Campos als seus propietaris.

... segons en Miquel Ferrà del PSOE, quan una persona va a demanar un permís d'obres a l'Ajuntament, per estipular l'impost es demana el carnet i precisament no és el DNI.

... el nostre Batle només sap contestar: "no ho sé", "no ho sabia", "ho hauré de consultar"?

... que l'equip de Govern del nostre Ajuntament està format per sis persones i que a l'hora de moure's queda reduït a la meitat?

... segons el regidor de cultura el Grup d'Esplai no és una entitat cultural sinó esportiva?

ÈXIT A LA FESTA FOLKLÒRICA DE S'ESTOL PORRERENC

Estol Porrerenc

El grup folklòric s'Estol Porrerenc va organitzar el passat dia 28 d'octubre programa d'actes de SA FIRA 95 una festa folklòrica regional, - l'acte es va realitzar a l'Auditori Municipal i hi varen actuar: ARAQUIÑOS - Centro Gallego de Mallorca. VIRGEN DE LA FUENSANTA - de la Casa Regional de Murcia. TIERRA Y MAR - de la Casa Extremeña de Mallorca, i va tancar la vetlada el grup local organitzador s'ESTOL PORRERENC.

Aquesta iniciativa de l'entitat porrerenca, que va tenir el suport de l'Ajuntament de Porreres, promet de cada any anar a més i assolir importants reptes.

Després d'un any ple d'actuacions, aquest grup que inicià les seves activitats l'any 1993 compta amb 22 balladors/es i 20 sonadors i cantaires. Dins el seu repertori té peces de creació pròpia com és "Sa jota de s'Estol" que fou presentada en públic per les festes de Sant Joan de 1994.

El grup durant aquest any passat va viatjar a Porrera, acompanyat per quasi tot el consistori porrerenc, i per aquest any prepara una altra sortida per la península.

FE D'ERRADES DEL N° 50

*L'article signat per les inicials M.B. no corresponen a Maria Barceló i Crespí.

*De l'article titolat DE LA MALLORCA PROFUNDA n'és l'autor Rafel Picornell i Manresa.

*La il·lustració de la portada i contraportada és obra de Miquel Mascaró.

GRUP D'ESPLAI: NOUS MONITORS/ES

El passat mes de desembre el grup d'esplai de Porreres, que aquest any complirà el seu 15è aniversari, va celebrar un sopar festa, per incorporar 14 nous monitors i monitores, que sumats als 26 que hi havia en aquests moments fan que l'entitat visqui un dels seus millors moments de la seva història.

La tasca habitual de tots els dissabtes, on hi participen un nombre considerable de nins i nines, i les activitats extraordinàries d'aquestes passades festes de Nadal fan que la infraestructura de l'entitat comenci a ser bastant considerable.

Per als propers mesos tenim en projecte importants activitats que ens despertin il·lusions i ganes de fer feina; per una part, continuarem amb les activitats setmanals, però, per altra banda, preparam la festa de monitors/es de tot Mallorca, que enguany la Federació de Grups d'Esplai de les Illes ens ha concedit la seva organització, la data serà el proper dia 27 d'abril.

Esperam que aquesta nova fornada de gent jove, que sempre són una font de continuïtat, i la preparació dels actes del 15è aniversari facin que 1996 sigui un gran any per als Grups d'Esplai de Porreres, i en conseqüència per a tots els nins i els joves del nostre poble.

**ELECTRICA BARCELO GUANYA
EL PRIMER PREMI DE MOSTRADORS
DE MALLORCA**

1er premi de Mostradors de PIMECO

El jurat del XI Concurs de mostradors PIMECO patronat per la Conselleria de Comerç donà el primer premi (compartit amb un altre comerç de Palma) al mostrador d'elèctrica Barceló de Porreres.

Des d'aquí volem donar la nostra enhorabona a en Jo-

an per la feina realitzada, destacant la senzillesa, el bon gust i la originalitat en el muntatge del mostrador.

**RESUM PLUVIOMETRIC
DE L'ANY 1995**

Aquest any ha estat de poques aigües, només hem passat un poquet de la meitat de la mitja dels darrers vint-i-cinc anys, que està al voltant dels 600 litres per metre quadrat/any. Cal destacar que el dia amb més recollida d'aigua va esser el 23 de novembre: 90'8 l.

Mes de gener	20'9
Mes de febrer	13'6
Mes de març	11'2
Mes d'abril	15'1
Mes de maig	2'3
Mes de juny	17'8
Mes de juliol	14'7
Mes d'agost	15'1
Mes de setembre	55'9
Mes d'octubre	35'4
Mes de novembre	108'1
Mes de desembre	47'6
TOTAL ANUAL	litres/m. quadrat: 357'7

**CONEIX PORRERES: UN NOU
PROJECTE DE LLUM D'OLI**

El Consell de Redacció de la revista LLUM D'OLI, conjuntament amb la Junta Directiva de l'Agrupació Cultural, elabora en aquests moments un ambiciós projecte que té com a objectiu primordial que tots els porrerencs i porrerencques co-neguem un poc millor el nostre poble.

En aquests moments, no sabem quin serà el títol, però més o manco tenim clar que serà un llibret on mitjançant la nostra revista es podran col·leccionar diferents fotografies del terme municipal de Porreres, amb la seva corresponent explicació. Aquestes fotografies es podran retallar i aferrar al llibret fins a completar la col·lecció.

De totes maneres, en tenir les coses un poc més clares i en propers números de la nostra revista us n'informarem.

LA CORAL I LA FILHARMONICA PORRERENCA ALS IX PREMIS 31 DE DESEMBRE

El passat 15 de desembre es celebrà al Casino Paladium el sopar de la Nit de la Cultura organitzat per l'Obra Cultural Balear.

La Coral i la Filharmònica Porrerenca, entre altres, actuaren a dit acte mostrant la seva qualitat i professionalitat musical.

Enhorabona!

DECORACIO NADALENCA ALS COMERÇOS

Els comerços de la vila aquestes festes han tirat la casa per la finestra. La idea d'alegrar amb arbusts (avets i tues), llum, música als carrers, ha fet que durant les festes la gent es passejàs més per davant les tendes i comerços.

ACTIVITATS DE LA CORAL DE PORRERES

Aquestes passades festes de Nadal, la Coral de Porreres va tenir un intens programa d'activitats. La nota més destacada, per la repercussió que va tenir, i per l'emotivitat de l'acte, va ser l'actuació que va tenir lloc al Casino de Palma, per al lliurament dels premis 31 de desembre, que anualment organitza l'Obra Cultural Balear.

La interpretació de la cançó AL VENT, davant el seu autor Raimon (que va ser un dels guardonats), va omplir de goig a tots els integrants de la coral porrerenca, que varen concloure l'acte cantant La Balanguera en companyia de la Filharmònica Porrerenca.

Continuant amb la programació d'actes del mes de desembre, varen tenir una brillant actuació a la Trobada de Corals que anualment se celebra en aquestes dates i que enguany va tenir lloc a Felanitx.

El passat 26 de desembre dia de sant Esteve, va tenir lloc a l'Església Parroquial el ja tradicional concert de Nadal, que va esser interpretat en companyia dels joves alumnes del Patronat de l'Escola de Música de la nostra vila, i per les corals de les dues escoles Verge de Montision i del col.legi públic Escola Nova.

JOSEP CERDÀ I TOMÀS, NOU PREVERE

El passat dia 7 de gener fou ordenat prevere, el porrerenc Josep Cerdà i Tomàs. Des d'aquí la redacció del Llum d'Oli li desitja la més sincera enhorabona i una venturosa missió sacerdotal.

Cal dir que la primera missa que oficiarà a Porreres es celebrarà a l'església parroquial el proper 28 de gener.

EL CUC INFORMA!!

A.E.C.C.

La Junta Local de Porreres de l'Associació de Lluita Contra el Càncer es complau de comunicar que fins al dia 1 de desembre de 1995 s'ha aconseguit a Porreres 10 metres de monedes de 25 pta. En quan a dades provincials l'Olimpiada del Cuc de l'Esperança s'ha aconseguit un total de 580 metres.

Aquest Cuc anomenat de l'esperança té com a finalitat la posada en marxa d'un projecte molt important per tots nosaltres, ciutadans de Mallorca, i a la vegada molt costós: l'adquisició de dues Unitats Mòbils, una per a Palma i l'altra per a la part forana. És per això que donam les gràcies a tots els que ens ajuden i continuam demanant el vostre suport i col.laboració.

BAR-RESTAURANT ES CENTRO

**NOCES COMUNIONS BATEIJOS
MENUS DIARIS
ELS DISSABTES BALL DE SALÓ**

Av Bisbe Campins, Porreres

Tel 16 83 05

EN PEP DE SA FARMÀCIA JA ÉS CAPELLÀ

Feia 26 anys que no n'hi havia cap de porrerenc

Bartomeu Tauler

El darrer capellà porrerenc, Mn. Josep F. Sastre Mora, havia estat ordenat el 21 de juny de l'any 1969.

Després de 26 anys i mig, el passat dia 7 de gener de 1996, el nostre paísà i amic Josep Cerdà i Tomàs era ordenat prevere pel bisbe D. Teodor Ubeda a la església N^a Sra. dels Dolors de Manacor. Té 33 anys. Tots el coneixem com "En Pep de sa Farmàcia". Era ordenat amb dos companys més, i d'aquí al juny hauran rebut l'ordenació vuit capellans joves de la diocesi de Mallorca.

Hi ha hagut èpoques, quan un capellà era desitjat a les famílies pel prestigi social, i fins per l'ascens del nivell econòmic que això podia suposar. No vull dir això que també molts de pares no s'alegrassin de tenir un fill dedicat de per vida a l'evangelització, sobretot quan es tractava de famílies on l'educació de la fe s'havia donat amb senzillesa i autenticitat. Però certament el corrent de la mateixa societat anava a favor d'aquest tipus de tendències, també com a manera de sortida "professional" i econòmica.

Ara pens que ni el prestigi social ni l'ascens econòmic no són motius que animin a les famílies a desitjar un fill capellà. Tot el contrari. I més encara: ja és el mateix jove el qui ha de fer una opció ben conscient, tant més forta com més suposa anar contra corrent. És el corrent d'aquesta societat nostra basada en uns valors que queden ben lluny dels valors que ha de viure i proclamar un capellà, prevere, "animador" de la fe dins la comunitat cristiana.

Tots sabem que en Pep tenia qualitats i bones oportunitats per obrir-se camí. Als 27 anys hagués pogut prendre determinacions per a una vida professional, social, econòmica semblant a la dels seus companys d'edat. Malgrat això, fa una opció imprevista, pot ser poc valorada i poc coneguda: avantposar la vocació de servei al Regne de Déu i als homes, com a germans. Val a dir que això sobrepassa de bon tros les motivacions purament "professionals".

JA ÉS DESFASSAT FER-SE CAPELLÀ?

Aquest esdeveniment, la distància d'una ordenació a l'altra, el fet que "ara es facin tan pocs capellans" m'ha duit a plantejar-me algunes qüestions:

-Què és un capellà?

-Què hi pinta dins una societat com la nostra?

-¿És estrany que, avui, hi havia pocs joves que donin resposta positiva a la vocació sacerdotal?

*Un capellà ha de ser un testimoni que tots com criats a ser fill en el Fill, que és Jesús; i això no ho ha de manifestar no sols predicant, sinó vivint i forjant germanor. Vol dir que, primer de tot ha de ser un home convertit, un home de fe, que ha d'haver tastat l'experiència reconfortant de la Notícia feliç de Jesús. I llavors quan hagi comprovat com és de bona per a ell, l'escamparà i la contagiarà als altres.

*Dins la nostra societat, en principi, el capellà no hi fa cap paper de prestigi. Segurament com més viu l'evangeli i el testimoni de les benaventurances, més s'allunya dels qui detenen el poder polític i el poder dels diners, i fins el poder de l'adoctrinament; com més viu la senzillesa, la veritat i la pobresa de Crist, més enfora queda dels centres basats en "l'èxit", en "l'espectacle", en la "bona imatge", en "l'enriquiment fàcil"...

La missió del capellà ha de començar per ser la comunicació del testimoni d'una vida, d'un home que creu en la transcendència, en la paternitat entranyable de Déu, en l'amor obert i ample de Jesús, en la germanor universal.

El capellà té com a missió també congrega en la unitat, animar a la comunitat entorn del Crist Ressuscitat, una comunitat formada per homes i dones del poble, per joves i al.lotes, nins i nines capaços de contagiar l'evangeli responsablement.

*No ha estat mai fàcil aquesta qüestió de la vocació al ministeri sacerdotal. Sabem que, quan va semblar que hi havia molts de seminaristes i molts de capellans, es varen donar els casos de les secularitzacions. També es poden donar casos. També es poden donar exemples fluïxos de vivència del sacerdoci: estam exposats a la debilitat i el pecat, i això allunya i divideix.

Però també és ver que no poden sorgir vocacions de capellans si no és contra la fe, l'amor de Crist i de l'evangeli des de les famílies, des de grups de joves cristians compromesos.

Si es minusvalora la transcendència i la gratuïtat, l'esperit de sacrifici i l'entrega, no és d'estranyar que la vocació del capellà resulti un element exòtic.

S'haurà de veure la persona del prevere com qualcú més apropiat a la vida normal i senzilla del poble, perquè es pugui captar el seu esperit de pregària, de servici, de plena humanització, de comunicació dels valors evangèlics, de formació de comunitat cristiana.

Estic segur que el fet de que un grup de vuit joves donin enguany aquesta passa pot acostar molt a la juvenut d'ara la figura i la missió del capellà, al servei de l'Església i del món d'avui.

ENTREVISTA AMB MN. JOSEP CERDÀ I TOMÀS

Porrerenc de 33 anys. Destinat actualment a les parròquies d'Artà i la Colònia de Sant Pere.

(Feta per Joan Darder i publicada al nº 1 del "Full Dominical" de 7-I-96)

Preguntes:

- Què hi pinta Jesús, dins la teva vida?
- Què és el que més t'atreu del ministeri presbiteral?
- Com penses evangelitzar?

**Des de jovenet anava cercant les repostes a les meves inquietuds. No em contentava amb tot allò que podia veure i tocar, no em donava una solució satisfactòria. Fins que em vaig topiar (o Ell em va trobar a mi) amb Jesús. Des d'aquella recerca d'adolescent ha estat i és Aquell en qui he trobat el sentit de la vida i que omple allò que en el meu interior se sentia buit.*

**M'acost al ministeri de prevere amb molta d'il·lusió, però, a la vegada, amb un poquet de por. Si bé, pesa més la il·lusió que la por. El que més m'atreu d'aquest ministeri és que, per moltes feines que facis, és una vocació que respon a un crida de Jesús, sabent que aquesta vocació rebuda és de servei a Déu i als homes, intentant transmetre l'esperança i l'alegria que Crist mateix ens transmet.*

**Una cosa és la teoria o la idea que tú tens plantejada i que t'agradaria dur a terme, i l'altra quan aquesta teoria es topa amb la realitat de cada dia quedant quasi sempre trastocada. Crec que més que grans plantejaments de pastoral, l'important és allò que vius i que fas a cada minut. Crec més en la relació personal i quotidiana. Ara bé, amb una cosa ben clara: fer-ho tot sempre des de Jesús.*

ELS REIS NO ENS HAN DUIT RES

Arnau d'Alcassor

I no és perquè hagem estat dolents... sinó que em refereixo a què no ens han duit res de nou. Però sí que una cosa he pogut apreciar, encara que no sigui realment una novetat.

Una vegada vaig comentar en aquesta mateixa revista que a nivell polític al nostre poble se seguia la política de prestigi o de fer planta: tot el que es fan són grans actes o grans monuments a l'estil dels emperadors romans de "pa i circ", mentre els problemes reals subsisteixen. Però, he de reconèixer que em vaig equivocar: el que realment s'intenta fer a Porreres és una reproducció a petita escala de Ciutat.

Un darrer fet m'ho acabà de confirmar: s'ha desmantellat l'escorxadador perquè no complia les normes de sanitat. I dic jo: a quins usuaris de l'escorxadador interessa dur a terme unes reformes si l'Ajuntament no prorroga el contracte per usar-lo? I el millor de tot és que es pretén fer instal·lació dels semàfors, la construcció d'un parc (projecte de gran similitud amb un parc ciutadà) i fins i tot la instal·lació del brollador. Res, que intentant ajudar al màxim voldria col·laborar en aquesta tasca, avaluant

què tenim i què ens fa falta per aconseguir tan meravellós projecte.

Un element indispensable per dur-ho a terme: excrements de ca per tot arreu. Per això, l'Ajuntament podria subvencionar la compra de 300 o 400 cans i obligar-los a fer les seves feines per voravies i cantons del poble. A més d'això, caldria augmentar el nivell de contaminació (contaminació ambiental i acústica), que es podria resoldre amb el lloguer de molts de cotxes, camions i motocicletes que voltassin tot el dia, a més d'un sector especialitzat en pitades de cotxe, frenades estrepitoses i insults constants. I no ens hauríem de deixar de banda un transport públic que enllaci les distintes zones de Porreres (millor si és de bus, que arribi tard i que costi més que usar el cotxe, tret característic dels transports en general). En aquest aspecte l'ambulància podria dedicar el temps buit a recórrer Porreres amb la sirena en marxa. Amb tot això sols quedaria augmentar el grau de salinització de l'aigua potable de la xarxa municipal.

En canvi, en l'aspecte del que tenim anam més fluixos. Així i tot, gaudim d'un element indispensable: el "caos" circulatori. Es podria millorar amb l'esmentat lloguer d'un servei específic. Però no ens hem de desanimar, que a poc anirem millorant aquesta construcció de Porreres-ciutat.

Retornant al principi, el tema de l'escorxadador és bastant important per dues coses: és un dels pocs serveis que no hem d'anar a encalçar pels altres pobles i de què es poden beneficiar els ramaders porrerencs; a més, dóna feina a un grapat de persones. Perquè algú del consistori darrerament ha anat a passejar per la Plaça París i li ha fet gràcia que un antic escorxadador sigui ara un centre cultural? Què passarà el dia que es passegin per la Seu o pel Coliseo Balear? No ho vull ni imaginar.

Un centre cultural potser sigui necessari, però en aquest cas podríem trobar llocs substitutoris, com l'antic Hospital (què se'n pensa fer?) o com a alguna sala de Quarter que podrien complir aquesta funció. L'espai no és problema en relació a les activitats culturals que es duen a terme d'iniciativa pública.

Hi ha altres possibilitats d'invertir diners, si d'això es tracta. Per exemple, augmentar les subvencions a les entitats, sobretot les que realment funcionen amb regularitat, ja que moltes d'elles fan extraordinàries estratègies per sobreviure econòmicament. Un augment de les subvencions podria potenciar l'associacionisme, però que sigui real i viu, de col·lectius que funcionen pel bé del poble. Però certes coses no interessin...

L'ESCORXADOR: QUINA VERGONYA

Francesc Sastre Mora

No sé la raó, però pensar en el nostre batle, em fa tornar enrera en el temps fins a l'era pre-cristiana devora el

riu Nilo. La majestuositat dels faraons amb la majoria dels seus súbdits treballant totes les seves vides en la construcció del monument funerari que havia de replegar les seves despulles. A les cambres i avantcambres mitjançant dibuixos es reflexaven les gestes i les coses aconseguides pel difunt.

Crec que ha arribat el moment que el nostre poble comenci a preparar una placa insertada en un gran monolit de pedra, pedra que no podrà ésser de Porreres, ja que la nostra primera autoritat tracta d'imitar els sants, amb el seu amor al seu poble i fragmenta les pedres en molts de trossos, i no per lucre sinó perquè en qualsevol moment i lloc qualsevol mallorquí pugui trobar una relíquia d'allò, que ell sempre diu que estima més que tot: **PORRERES I EL SEU ENTORN.**

En el moment que s'escriguin en lletres de motlle les seves gestes més glorioses, jo faig un suggeriment: que els signes gramaticals es substituïsquín per notes de solfa allà on s'expliquin totes les seves gestes glorioses que no són poques: serveis mèdics permanents, guàrdia civil, serveis veterinaris, ambulància, polígon industrial, col·legi d'ensenyament de segon cicle, escorxador... tots els primerament esmentats ja els hem perdut, els darrers els perdrem ben aviat (cas del polígon, o de l'institut d'ensenyament), mentre el batle toca l'orgue, ben igual que en Neron (que també es creia un déu) que tocava l'arpa quan Roma es prenia foc.

Vull pregar al nostre batle que de moment oblidí els serveis funeraris, ja que si continua ell com a batle serà l'únic que farà falta a Porreres.

Dia 2 de gener passades les 11'00 h., va ésser clausurat definitivament l'escorxador, el nostre batle va aconseguir un dels seus majors somnis.

Sens dubte, no pot oblidar que entre els anys 1977 i 1979 a pesar del seu interès per adoptar-lo al pla nacional d'escorxadors (reforma imprescindible per mantenir-lo actiu), havia acabat en fracàs. Per això, la rapidesa del primer Ajuntament elegit democràticament que prengué el relleu a Josep Roig, que aleshores afirmava als membres del nou consistori que per molt d'interès que hi po-

sassin no hi havia res que fer i que no aconseguirien res, ni cap permís oficial. **LA REALITAT ÉS QUE AMB MANCO POTADES QUE ELL,** i amb molta més eficàcia es va aconseguir que l'escorxador continuàs funcionant, sense que la reforma ni el manteniment hagin costat des de llavors ni una sola pesseta al poble de Porreres.

A qualsevol persona normal el que abans he exposat no li hagués passat més avall del canyó, però per a Josep Roig, va ésser una humiliació massa grossa.

Ara, quan falten manco de dos anys per acabar la concessió i amb l'entrada en vigor de la normativa europea que obliga a noves reformes, no tan sols no ha pensat en gastar-se uns doblers a l'escorxador (cosa que sí han fet els altres batles dels 5 pobles que en seguiran tenint), sinó que ha tallat de cop qualsevol iniciativa privada. **ÉS FALS** que a ningú li hagi interessat el tema. Els intents de contacte han tingut les següents respostes: No em parlem de l'escorxador, l'escorxador només du mals de caps, l'escorxador només du problemes... com és normal amb ell no es va poder concretar res.

Al darrer plenari ordinari, l'oposició en va obtenir les respostes més pintoresques i incrèdules: la primera que la persona visible de la cooperativa que explotava l'escorxador no era de Porreres, o és que eren porrerencs els japonesos als quals el Sr. batle va encaçar per tota Mallorca perquè instal·lassin a Porreres una fàbrica de bombetes? tots recordam com va acabar: amb una gran presa de pèl.

La segona resposta tampoc té cap desperdici: l'escorxador dóna mala imatge al seu entorn. És necessari tenir molt poca vergonya perquè el major destructor de la natura del nostre poble i un dels majors de les Illes Balears de tots els temps, ara es vulgui posar medalles d'ecològic i paisatgístic. Ell que té un ànim de lucre sense fi, que arriba a la destrucció d'una serra de forma irreversible, segur que amb la seva defensa dirà qualque dia que només ho fa per mantenir els llocs de feina.

Com si a l'escorxador no hi hagués gent que si guanya les sopes, però aquests no li omplien les butxaques a ell? Sense oblidar el greu problema que suposa a més de 30 ramaders, uns i els altres segur no seran tan bravetjadors i més eficients.

He sabut que als primers pensa enviar-los un escrit, serà tot un detall que podran agrair, els seus menors ingressos, es veuran afavorits per una menor despesa en paper higiènic. Així i tot abans de tenir aquesta utilitat, intentaré fotocopiar-ne qualcun. El mateix com els artistes famosos que posen preus elevats als seus nus dels inicis, esper que en un proper futur i donada la facilitat del nostre batle en desmentir les seves mentides orals, es gastí molts de doblers en recuperar les seves mentides i despropòsits escrits.

En una ocasió un conegut periodista va escriure que un batle com el que tenim és irrepètible, li don sincerament tota la raó i només em queda una expressió: **TANTA SORT!!!**

ELLS SON AQUI, ENTRE NOSALTRES

Bernat Bauçà

Aquest és el títol d'una cançó de Lluís Llach, el qual simbolitza clarament quin és el sentit de la nostra societat, la mallorquina, tantes vegades venuda, i que sempre està envoltada de perills, que per molt violents i per molt forts que siguin els de fora, els més delicats i que hem de tenir més en compte són els d'aquí, els que tenim entre nosaltres.

Tots aquells que, com diu la cançó, estan desesperats en l'esperança que el seu demà arribi prest.

El tema de la normalització lingüística en pot ésser un clar exemple, els atacs que rep el president Soler, per la defensa que fa d'aquest tema un altre; però, el perill no està en els atacs que vénen de fora: premsa, polítics..., ni amb aquells que acaben d'arribar i que nosaltres anomenam "forasters", això tal vegada és més un problema social.

El perill està en aquells, que són aquí entre nosaltres, que juguen a dividir la llengua, aplicant la gran lliçó espanyolista del "divide y vencerás", o aquells que fan proselitisme d'estimar tant "lo nostro", i després i dins ca seva xerren el castellà (això que no passa per la vila, és bastant habitual per Palma). O també no podem oblidar aquells que per ocupar un simple càrrec són capaços de renunciar a les seves idees i vendre's, per figurar o per poder ésser un poc més; com poden aquests defensar les idees d'un poble si són els primers que han venut les seves?

Tots aquells que encara creim que aquest país tan petit encara pot arribar a funcionar així com cal, hem de tenir les idees clares, si volem un país pròsper, europeu i, sobretot, honorat, no podem badar ni podem afluixar ni un instant, que els enemics de la nostra cultura, la cultura catalana, són aquí, entre nosaltres, desesperats en l'esperança que el seu demà arribi prest, i si fa falta ens atacaran i ens vendran com s'han venut a ells mateixos.

CARRETERA DEIÀ-SOLLER. PATRIMONI AMENAÇAT

Ferran Ribas

Fins fa ben poc, encara ara, la vida de Sóller a Deià constitueix una mostra excel·lent de la convivència entre home i natura: la conjugació d'arquitectures i elements d'enginyeria amb vistes naturals, com a sublim paradigma de paisatge humanitzat. Però des del començament de les obres de reforma per part de la conselleria d'obres públiques, ens trobam davant un acte irracional de destrucció del patrimoni nostrat. Pareix mentida, per causa d'un grupet ben reduït d'ineptes insensibles que se les campen a les nostres institucions, a les acaballes del segle XX en-

Fotografia de Joan Darder i Brotat

cara es pot parlar de balearització. Balearització pura i dura, i amb això vull explicar que a un espai com l'esmentat, amb el pes turístic que té, no es pot aplicar un projecte de reforma amb uns pressuposts tècnics tan desenvolupistes, tan propis dels anys 60. Penso que al tombant del segle hauríem de començar a pensar en uns conceptes previs de paisatgisme a aplicar a tota gran obra pública a fi d'evitar actuacions irresponsables com les senyalades.

Exageracions? idò com s'explica l'aferrissada lluita d'una associació de tant de prestigi i especialitzada en patrimoni com és ARCA? (amb un recurs interposat pendent de sentència, amb un quadern monogràfic sobre la carretera acabat de publicar), com s'explica l'interminable llista de personatges il·lustres, de les ciències i de les lletres, mallorquins i sobretot estrangers, que han alçat la veu contra tan trista malifeta? I ja està bé! és d'agrair l'esforç de tanta gent de fora (que fonamenta el nostre precari segment de turisme cultural) però som els mallorquins els que hem de posar fre a les quimeres desenvolupistes de tres o quatre caps verjos. Ens pertoca a nosaltres el tenir cura de les nostres pedres, de la nostra terra. En cas contrari, la carretera Deià-Sóller, la sencera Serra de Tramuntana, passaran de realitat gojosa a mite fantasmagòric on no seran aliens uns traços de vergonya, tristor i ridícul.

PUJADA A SOLLER EN TREN

La sortida del tren de Sóller de dissabte dia 27 a les 9'50, fletat per un llarg enfilall d'associacions proteccionistes, és bàsicament una mostra de civisme. La gent que l'agafi (quatre-centes persones) fruitirà de la companyia

d'un grapat de famosos i artistes, i formarà part d'una acció lúdica i original, però per damunt de tot la seva presència serà un vot a favor de la conservació d'un tresor paisatgístic. Arribarà el tren a Sóller devers les 10'50, trobada amb els sollerics a l'estació i concentració a la plaça, xeremiers, actes diversos. A les 12 visita a peu a l'obra on es dinarà de pa i taleca. A les 16'15 tornada a Sóller i el tren parteix a Ciutat a les 17. Preu total: 200 pessetes! Bitllets disponibles al GOB i ARCA, a Palma.

Participa en un acte memorable. No perdís el tren.

NOTA DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA

L'Associació de Premsa Forana de Mallorca en assemblea general celebrada el passat dia 18 de desembre, per unanimitat, manifestà el seu ferm suport a la política lingüística en favor de la unitat de la llengua catalana a Mallorca i l'actitud que mantén en aquest tema l'actual president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Sr. Cristòfol Soler i, al mateix temps, denúncia i rebutja els constants atacs que pateix.

El president, Miquel Company.

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA I CULTURAL AMB EFICÀCIA I RAPIDESA

Gaspar Barceló

Vint anys després de la mort de Francisco Franco, el més **DICTADOR** de tots els dictadors que hi ha hagut, i de l'arribada de la **DEMOCRACIA**, i ja deu anys després de què fos aprovada la llei de normalització lingüística, molts de carrers, places, monuments, rètols i anuncis de dins Porreres, segueixen sense estar lingüística i culturalment parlant, normalitzats. Aquest fet hauria de fer avergonyir a batles i a regidors que hem tengut a la **SALA** durant tot aquest temps, especialment als que han tengut la paella pel mànec i han tallat el bacallà, i no han vist ni sentit la necessitat de fer complir la llei i retolar els carrers de la vila amb la llengua catalana que compta amb una antigor de més de set-cents anys a les **ILLES BALEARS**, tampoc s'els hi ha passat per la mollera el més mínim sentiment cultural i nostàlgic de posar-los amb el seu nom antic, el de sempre, el nom que molt o poc forma part de la **HISTÒRIA DE PORRERES!** esperem idò, que el batle i regidors actuals puguin posar remei a aquesta errada **HISTÒRICA**.

Les dues dates que he posat al començament d'aquest

*La immortalització lingüística i cultural continua.
Fins quan Senyor Batle?*

article són un bon punt de partida per argumentar les raons per les quals aquests canvis s'haurien d'haver produït en la seva totalitat fa almenys una quinzena d'anys.

L'any 1936, i després que uns militars s'haguessin revoltat contra el govern de l'estat espanyol, el batle de Palma, per festejar l'estrena de la **DICTADURA**, va fer sortir al carrer un edicte que es podria resumir d'aquesta manera: "los rótulos y anuncios y cartas de casas de comer deberán estar escritos en castellano", (però aquesta mesura no afectava a llocs de difícil traducció, com per exemple **CAN JOAN DE S'AIGO**). Aquesta mica de tolerància durà només dos dies, doncs el "gobernador civil" Torres Bestard (¡jo no ho sé!, però que deu venir d'aquest **DICTADOR** el carrer Bestard de Porreres?) va manar que tots els rètols i anuncis fossin posats sense cap excepció en castellà i en un termini de quaranta vuit hores; en cas que no es fes així amenaçà amb fortes sancions econòmiques.

A que eren més ràpids que els nostres batles i regidors a l'hora de normalitzar amb la llengua dels...espanyols? però no va acabar aquí la cosa, mig any després d'haver acabat la **GUERRA CIVIL**, i això era a finals del 39, el "gobernador civil" Vázquez Ramos, signà una circular en la qual obligava l'ús del castellà a la vida pública, amenaçant amb duríssimes sancions econòmiques i qualca porrada per les anques en els qui no en fessen cas. Entre altres coses deia: "El gobernador civil que suscribe hace

saber que es obligatorio el empleo del idioma castellano, con la exclusión de cualquier otro idioma o dialecto en todos los rótulos, pasquines, y anuncios de todas clases que se coloquen en la vía pública o hayan de repartirse a domicilio; y también se impone el uso del mismo en hoteles, restaurantes y pensiones de viajeros dada su índole turística”, (tot devien esser turistes espanyols el que hi havia a Mallorca fa 50 anys!).

Que em direu de la rapidesa dels...espanyols en fer desaparèixer qualsevol vestigi de la nostra llengua i la nostra cultura? en menys d'un més no en va quedar ni un de vestigi de la nostra “Història”, engalanàren carrers, places, monuments i pobles sencers amb noms i símbols que res tenien a veure amb nosaltres. Si que tengué a veure amb nosaltres quaranta anys de sofriment i manca de llibertat que molts de mallorquins varen haver de patir. Volien tallar per la rel el que ells en deien “el uso del dialecto”. Idò no vos pareix que els nostres batles i regidors haguessin pogut esser més ràpids i eficients a l'hora d'eliminar els vestigis espanyols? Seràn més eficaços el nostre batle i regidors actuals, i molt especialment els que comanden? esperem que sí, encara que les darreres escomeses ens fasin pensar tot el contrari.

I ara és el moment en que vull recordar algunes de les restes de la invasió espanyola que avui encara engalanan carrers i places del nostre poble, i que pel que veig, el nostre batle i els seus es resisteixen a fer desaparèixer; **PLAÇA D'ESPANYA**, una monada de nom és veritat, però encara que estigui escrit en llengua catalana diu ben poc en favor de la nostra cultura. Calle del CID, qui era aquest? porrerenc? felanitxer? mallorquí? en pens que era espanyol, tot i que va lluitar molt no ens va defensar de res. I dels **HEROES DE BALEARES** per la força? i del **MONUMENT A LOS CAIDOS** també per la força? Senyor batle, això es fer parts i quarts, no basta canviar una dotzena de noms si es deixen els més significatius, s'han de canviar tots un darrera l'altre fins que no quedi rastre dels **INVASORS**, llavors estarem culturalment normalitzats! si no, no; i en quant a la proposta del grup municipal **UM-CP** de traslladar el **MONUMENT DE LOS CAIDOS**, me pareix bé pensat en calent, però pensat amb una mica de calma ja no m'ho pareix tant, pensau que aquest monument simbolitza una **GUERRA** i tota persona que estigui o vagi en contra de les guerres ha d'estar en contra d'aquest “adorno” estigui allà on estigui.

Pep, pren llum de **CRISTOFOL SOLER**, ell ha deixat de banda els seus companys de partit i s'ha volcat de ple amb la normalització lingüística de les **BALEARS**, crec i si no vaig errat, que no fa gaire vaig llegir a un mitjà de comunicació de ciutat que el nostre ajuntament rebria una sustanciosa quantitat de doblers per aquesta causa. Idò no vos quedeu aturats com sempre que arribareu tard! Correu i aprofitau l'ocasió que teniu per desenterrar les arrels del poble de Porreres!

(Part de l'escrit en aquest article, és un clar argument d'eficàcia i rapidesa per una total normalització lingüística i cultural de **PORRERES**).

PLANEJANT PER LA SERRA

Motiu de les noves camisetes del GEP

GEP

Anam a parlar d'un dels ocells més grans del món; el **VOLTOR NEGRE**. El seu nom científic és **AEGYPIUS MONACAUS** i en castellà és **BUITRE NEGRO**.

No és fàcil quedar-se indiferent quan ocasionalment algú té la fortuna de sorprendre'ls posats a una pinta o tenassa de qualsevol indret de la Serra de Tramuntana i poder contemplar com quasi tres metres de rapinyaire s'enlaira. És un moment ínfim, però inoblidable, quasi bé màgic. És una au majestuosa, la seva envergadura alar oscil·la entre els 250 i 290 cms i la seva alçada entre els 100 i 110 cms. Pot arribar a pesar a prop de 10 quilograms i viure uns 35 anys.

Són unes aus solitàries i molt esquives, de color negre intens els més joves i marró molt oscur els adults. S'alimenten de carronyes i carcasses d'animals morts (molt excepcionalment pot arribar a rematar algun animal que agonitza). Temps enrera era molt abundant als països i illes mediterrànies, Orient mitjà, Centre d'Àsia. Al llarg del temps ha anat en severa recessió fins al punt de desaparèixer a França, Itàlia, Sardenya, Algèria, Marroc... i a mínims preocupants a al resta d'indrets mediterranis.

Aquí, a les illes, sols habita a Mallorca, als llocs més tranquils de la Serra de Tramuntana. El darrer cens que es va dur a terme la passada tardor, donà una xifra aproximada de 68 exemplars, inclouent-hi 8 parelles estables susceptibles de criar. Però no sempre les xifres han estat tan esperançadores. Des de començament de segle la població insular de voltors ha anat en seriosa decadència, fins arribar al punt crític de 20 exemplars a finals dels anys 70.

Les causes principals d'aquesta recessió foren varies:

**Consell Insular
de Mallorca**

Patrocina

el nº50

d'aquesta

revista

**De todo...
y paseando**

Centrotiendas

Es Crèdit

**BANCO DE
CREDITO BALEAR**

-La disminució de l'activitat ramadera de la Serra .
-L'ús indiscriminat de verins per eliminar la salvatgina.

-L'acció negligent dels caçadors furtius.

A les hores el GOB dona el crit d'alarma i suggereix l'elaboració d'un programa de recuperació d'aquesta au. A l'any 1982 la Conselleria d'Agricultura i Pesca es posa a fer feina començant amb dues campanyes, una de sensibilització sobre tot contra l'ús de verins i incidint sobre les condicions de respecte i tranquil·litat que necessiten aquestes aus. Paral·lelament es fa una alliberació de polls que desgraciadament no obté l'èxit esperat. Quatre anys després, al 1986 hi ha els primers contactes entre la Conselleria i la **BLACK VULTURE COSERVATION FONDATION** (la B.U.C.F és la fundació responsable dels programes de reintroducció, recuperació i conservació del voltor negre a Europa amb seu a Viena) Un any després es desplaça un membre d'aquesta fundació i es comença a treballar conjuntament. Cap a l'any 1988 se realliberen uns polls amb un nou mètode (HAKING) més eficaç que el de 1982.

Des de les primeres tasques a l'any 1982 fins ara, són 13 anys de feina amb diferents etapes. Una primera d'estudi dels factors que motivaren el retrocés de l'espècie, una fase d'alliberació d'individus joves i una posterior etapa de seguiment d'aquests exemplars alliberats. Actualment s'està en una etapa de consolidació on s'intenta involucrar al màxim de sectors socials (pagesos, caçadors, excursionistes...) amb la conservació de l'espècie.

Per tant, és un poc responsabilitat de tots fer que la xifra de 68 exemplars s'incrementi fins a un mínim de 200 individus, xifra que els estudiosos creuen que pot subsistir pels seus propis mitjans (sense menjadors artificials). Encara que sigui una espècie admirada i emblemàtica, també és una espècie molt vulnerable. La seva posta és delicada i llarga i el seu hàbitat cada vegada esdevé més concorregut. Per tant és a partir d'aquí on el GEP (Grup Excursionista Porrerenc) en particular i tots els excursionistes i caminairers de la Serra en general hem de fer feina. De quina forma?:

-Preservant al màxim el seu entorn baratant els itineraris de les excursions si és que correu perill la posta de l'au (són d'un sol ou)

-Incidint i divulgant el valor i la importància de conservar aquesta espècie.

-Col·laborar amb les institucions abans esmentades (informar de possibles anomalies, troballes...).

Cal esmentar que la darrera tirada de camisetes i jerses que ha fet el GEP s'ha escollit el **VOLTOR NEGRE** com a motiu principal. Per dita raó s'han cedit els fotolits a la B.U.C.F. Sincerament, esperam que amb els guanys que obtindran contribueixin a que aquest projecte de conservació del **VOLTOR NEGRE** continui endavant amb l'èxit obtingut fins ara.

VA DE BÀSQUET!

Equip de bàsquet temporada 95-96

Pau Mora

Fa onze anys que jug a bàsquet amb el CB Porreres, i en feia molts que les coses (esportives s'entén) no ens anaven tan bé com aquesta temporada, des d'aquells super-partits, que molts de vosaltres recordau, on ens jugaven pujades a Tercera Divisió amb el Bàsquet Inca; el què avui dia és el Gràfiques Garcia, màxim exponent del nostre Bàsquet insular (el que fan els doblers).

Després d'uns anys baix la direcció d'en Bernat Bauçà, enguany hem estrenat entrenador, a la categoria s'entén, ja que ha estat bastants d'anys dirigint equips del Club a altres categories. El Sr. Gregori Sastre, que ha sabut fer una bona feina amb moltes eines, ja que només som nou jugadors, número que a principi de temporada pareixia totalment insuficient, però que amb una feina forta i constant dia a dia ha sabut rendibilitzar al màxim.

Els nous jugadors que formen l'equip som: Llorenç Mestre, Josep Me Sastre, Damià Nicolau, Miquel Barceló, Bernat Vidal, Tomeu Barceló, Rafel Juan, Bernat Mesquida i Pau Mora.

Informar-vos que en aquests moments estam finalitzant la primera part de la lliga, anam classificats amb la primera posició juntament amb el Santanyí, que és l'únic equip que segueix el nostre ritme, i començam a pensar amb l'altra fase amb l'únic-objectiu de seguir guanyant i disfrutant de fer un bon bàsquet.

Volia aprofitar també l'ocasió per dir-vos, iestic segur de què parl en nom de tots els meus companys d'equip, que hi ha una cosa que enyoram molt els diumenges el matí a Ses Forques: GENT!. Ja sabem que tot són modes, tot va a onades, o com se diu ara, a cicles; però una cosa no canvia. Un jugador procura fer un bon partit no només per sentir-se satisfet ell, l'entrenador, l'equip, i també pel seu públic. La gent que assisteix a

partits de Bàsquet per tot l'illa és des de fa molts d'anys la mateixa, sempre poca, a Porreres no. Després d'haver parlat i conegut a molts de jugadors i entrenadors de per tot arreu, sabeu quina sensació tenien quan venien a jugar a Porreres?, jo vos ho diré: estaven terroritzats, acollonats i sabien que tenien aquella sensació i es complia el que diu el meu padrí: "No hi ha temps que no torn".

Veniu al bàsquet, només té un perill: enganxa!

LA PENYA CICLISTA DE PORRERES

Jaume Cerdà

Un dels esports que avui en dia compta amb més aficionats i practicants és l'esport del ciclisme. A Porreres com a molts d'indrets no podia faltar un grup de gent dedicada a promocionar aquest esport i a la vegada practicar-lo. La Penya Ciclista de Porreres és una entitat que compta amb una trentena de socis i està presidida per Emilio Maya, i es dedica a realitzar activitats encaminades a la pràctica de l'esport del pedal.

Durant l'any passat podem destacar entre d'altres, aquestes activitats:

- 1.- Dia 1 de maig, cursa de Mountain-Bike al circuit de Monti-sion on hi prengueren part 95 participants.
- 2.- Dia 16 d'agost, organització de la tradicional carrera de sant Roc.
- 3.- Dia 1 d'octubre, III Trofeu Joan Llaneres. (Medallista d'Or en la prova de persecució individual en el campionat del món en pista, celebrada a Quito).
- 4.- Dia 22 d'octubre, es celebra la vuitena Cicloturistada Popular. Inclòs dintre dels actes de Sa Fira-95, i on assistiren un centenar d'aficionats porrerencs.
- 5.- Dia 10 de desembre, participació de sis simpatitzants de la Penya a la Cicloturistada celebrada entre Palma i Algaida.

El passat dia 5 de gener l'Ajuntament de Porreres va entregar una placa al ciclista Joan Llaneres per la medalla d'Or aconseguida el passat campionat del món en pista. La cerimònia d'entrega es celebrà en la més pura intimitat. Les entitats i aficionats interessats no varen poder assistir-hi per la falta d'informació per part del nostre Ajuntament.

Llum d'Oli vol aprofitar aquestes línies per donar-li la més sincera felicitació al reconegut ciclista porrerenc.

**PORRERENCS I PORRERENQUES A LA CONSTRUCCIO
DE LA CARRETERA DE MONTI-SION (GENER 1954)**

D'ESQUERRA A DRETA, DE DALT A BAIX.

1ª FILA: Maria Julià "de Banyeres". Margalida Fuster "de Can Poo". Francisca "Siona" (RIP). Sebastiana Fernández "de Can Ferrando" (RIP). Maria Melià "Boterina". Antònia Obrador "Verdera". Francesc Miró "de Can LLa-gost".

2ª FILA: Damiana Lliteres "des Rafal". Miquela Mora "des Molí den Tòfol". Catalina Melià "de Can de l'Obra". Catalina Ballester "Toeta" (RIP). Magdalena Juan "Delega" (RIP). Maria Mora "Molina". Maria Mesquida "Perdigona". Pereta Julià "Lluca". Bel "Alossa". Margalida Melià "Boterina". Catalina Juan "Maga".

3ª FILA: Pare Fiol (RIP). Miquel Mora (bumbum). ?. Antònia Silvar "de Cas Mestre Fernando". Agnès Sitjar "de Can Pistola". Catalina Sastre "de Son Valls". Antònia Sastre "de Son Valls". Damiana Mora. Pare LLaneres (RIP). Mateu Mora. Antoni Cerdà "Poas" (RIP).

sa fonda càfè

Porreres • Tlf. 6 4 7 3 1 6